ECLI:LV:AT:2019:1126.C33336315.6.S
Lieta Nr. C33336315, SKC–221/2019
Civillietu departaments

Latvijas Republikas Senāts
SPRIEDUMS

Rīgā 2019.gada 26.novembrī

Senāts šādā sastāvā:
senators referents Valerijs Maksimovs,
senatore Inta Lauka,
senatore Mārīte Zāģere
izskatīja rakstveida procesā civillietu sakarā ar /Nosaukums A/ kasācijas sūdzību par Zemgales apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2017.gada 13.novembra spriedumu /Nosaukums A/ prasībā pret /pers. B/ par zaudējumu atlīdzības piedziņu.

A p r a k s t o š ā d a ļ a

[1] /Nosaukums A/ 2015.gada 16.jūnijā cēlusi prasību pret /pers. B/, kurā, pamatojoties uz Darba likuma 50.panta pirmo daļu, 79.pantu, 86.panta pirmo daļu, Valsts pārvaldes iekārtas likuma 90.pantu, Valsts un pašvaldības institūciju amatpersonu un darbinieku atlīdzības likuma 14.panta pirmo daļu, Valsts pārvaldes iestāžu nodarīto zaudējumu atlīdzināšanas likuma 33.panta pirmo un otro daļu, likuma „Par pašvaldībām" 77.panta piekto daļu, lūgusi piedzīt no /pers. B/ zaudējumus 3251,14 EUR.

Prasība pamatota ar šādiem apstākļiem.

[1.1] /Nosaukums A/ 2007.gada /../novembrī noslēdza darba līgumu ar /pers. B/, pieņemot viņu darbā par /amata nosaukums C/. Puses /datums/parakstījušas vienošanos Nr. 1, atbilstoši kurai /pers. B/ izpilda /amata nosaukums A/ pienākumus. /datums/noslēgta vienošanās Nr. 2., saskaņā ar kuru atbildētāja turpināja darbu /Nosaukums A/ par /amata nosaukums B/ . Ar darba kārtības noteikumiem atbildētāja iepazīstināta 2010.gada /../decembrī, bet ar amata aprakstu viņa iepazinās un to parakstīja 2012.gada/../jūnijā.

[1.2] /Nosaukums A/ 2013.gada /../jūlijā izdeva rīkojumu Nr. /numurs/, atbilstoši kuram atbildētājai noteikts aizvietot /amata nosaukums D/ darbinieka prombūtnes laikā no /datums/līdz /datums/, nosakot piemaksu 20 % apmērā no amata algas.

Tāpat 2013.gada /../jūlijā izdots rīkojums Nr. /numurs/, ar kuru atbildētājai uzdots aizvietot /amata nosaukums E/ darbinieka prombūtnes laikā no /datums/līdz /datums/, nosakot piemaksu 20 % apmērā no amata algas.

Minētos rīkojumus atbildētāja saskaņojusi ar prasītāju elektroniskajā dokumentu aprites sistēmā.

Saistībā ar /Nosaukums A/ aģentūras nosaukums/ darbības izvērtēšanu /Nosaukums A/ ārkārtas sēdē /datums/pieņēma lēmumu Nr./numurs/ „Par /Nosaukums A/ /datums/ lēmuma Nr. /numurs/ (protokols Nr. /numurs/) „Par disciplinārsoda piemērošanu /amata nosaukums F/ /pers. D/" izpildi" (protokols Nr. /numurs/), ar kuru atbildētāja amatu apvienošanas kārtībā iecelta par /amata nosaukums F/ pienākumu izpildītāju. Atbildētāja un /Nosaukums A/ 2013.gada /../jūlijā noslēdza darba līgumu Nr. /numurs/ par /amata nosaukums F/ pienākumu izpildi. Amata aprakstu atbildētāja parakstīja /datums/. Atbildētājai saskaņā ar noslēgto līgumu noteikta mēnešalga 900 LVL (1280,59 EUR).

[1.3] Valsts kontroles veiktās revīzijas par /Nosaukums A/ rīcības ar finanšu līdzekļiem un mantu likumību 2014.gada /../ ziņojumā norādīts, ka /amata nosaukums B/ (atbildētājai) 2013.gadā ir aprēķināta samaksa par /amata nosaukums F/ pienākumu izpildi, pārsniedzot Valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu un darbinieku atlīdzības likuma 14.panta pirmajā daļā noteikto ierobežojumu piemaksai.

Atbildētājai 2284,90 LVL sakarā ar prombūtnē esošo darbinieku aizvietošanu 2013.gada jūlijā, augustā un septembrī ir pārmaksāti. Samaksa par papildu darbu /Nosaukums A/ /aģentūras nosaukums/2013.gada jūlijā, augustā un septembrī bija 2902 LVL, savukārt papildu samaksa, aizvietojot citus prombūtnē esošus darbiniekus 2013.gada jūlijā, augustā un septembrī, bija 3264,15 LVL, lai gan piemaksa par papildu darbu /Nosaukums A/ nedrīkstēja pārsniegt 979,25 LVL. Tātad samaksa, kas pārsniedza Valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu un darbinieku atlīdzības likuma 14.panta pirmajā daļā noteikto 30 % ierobežojumu, bija 3251,14 EUR (3264,15–979,25=2284,90 LVL jeb 3251,14 EUR).

[1.4] Atbildētāja Valsts pārvaldes iekārtas likuma izpratnē ir atzīstama par valsts amatpersonu. Atbilstoši šā likuma 90.pantam tad, ja amatpersona, pildot amata pienākumus, ar nodomu vai aiz rupjas neuzmanības ir radījusi mantiskus zaudējumus publiskai personai, tā prasa, lai amatpersona atlīdzina zaudējumus normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā. Arī likuma „Par pašvaldībām" 77.panta piektajā daļā noteikts, ja pašvaldības amatpersona, pildot amata pienākumus, ar nodomu vai aiz rupjas neuzmanības ir radījusi zaudējumus pašvaldībai, tai ir pienākums tos atlīdzināt.

Tomēr atbildētāja uzskata, ka nepastāv pamats zaudējumu atlīdzināšanai.

[1.5] Atbildētāja kā diplomēta juriste pildīja /amata nosaukums B/ pienākumus, kas dod pamatu prezumpcijai, ka viņa labi pārzināja normatīvos aktus, kuros reglamentēta kārtība, kādā /Nosaukums A/ noslēdzami darba līgumi, kā arī Valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu un darbinieku atlīdzības likumā noteiktos darba samaksas ierobežojumus. Neskatoties uz minēto, atbildētāja, kuras tiešajos darba pienākumos ietilpa /Nosaukums A/ amatpersonu un darbinieku konsultēšana, /Nosaukums A/ ārkārtas sēdē /datums/pieļāva rupju neuzmanību un nesniedza korektu informāciju par /Nosaukums A/ lēmuma Nr. /numurs/ tiesiskumu. Atbildētāja tika iecelta par /amata nosaukums F/ pienākumu izpildītāju pēc viņas pašas ierosinājuma.

[1.6] Atbildētāja ir pārkāpusi sava amata apraksta 5.2. un 10.1.punktu un /Nosaukums A/ administrācijas Darba kārtības noteikumu 24.5.punktu. Atbildētāja 2013.gada /../jūlijā personīgi parakstīja darba līgumu, ar kuru viņa iecelta par /amata nosaukums F/ pienākumu izpildītāju, pārliecinot arī /Nosaukums A/ priekšsēdētāju šo darba līgumu parakstīt un nebrīdinot par līguma neatbilstību normatīvajiem aktiem, kas ierobežo papildu darba samaksas maksimālo apmēru.

[2] Vēlāk iesniegtajos prasības grozījumos prasītāja, norādījusi, ka piemaksu pieļaujamais apmērs atbildētājai 2013.gada jūlijā, augustā un

septembrī bija 990 LVL, taču faktiski viņai tika izmaksāti 3264,15 LVL. Samaksa, kas pārsniedz Valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu un darbinieku atlīdzības likumā noteikto 30 % ierobežojumu, ir 2274,15 LVL jeb 3235,84 EUR.

[3] Ar Rīgas rajona tiesas 2016.gada 22.jūnija spriedumu /Nosaukums A/ prasība apmierināta. Tiesa nosprieda piedzīt no /pers. B/ /Nosaukums A/ labā zaudējumus 3235,82 EUR, valsts nodevu 364,17 EUR, ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 4,70 EUR un ar lietas vešanu saistītos izdevumus 450 EUR. No /pers. B/ valsts labā piedzīti ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 4,45 EUR.

[4] Izskatījusi lietu sakarā ar /pers. B/ apelācijas sūdzību, Zemgales apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija 2017.gada 13.novembrī nosprieda prasību noraidīt, piedzenot no /Nosaukums A/ /pers. B/ labā samaksāto valsts nodevu par apelācijas sūdzību 200 EUR, bet valsts labā - ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 4,45 EUR.

Spriedums pamatots ar šādiem motīviem.

[4.1] Darba līgumā, kas starp pusēm noslēgts 2013.gada /../jūlijā, paredzētais darbs ir uzskatāms par atbildētājas papildu darbu, uz kuru attiecināmi Valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu un darbinieku atlīdzības likuma 14.panta pirmajā daļā noteiktie ierobežojumi. /Nosaukums A/ izpilddirektora /datums/un /datums/rīkojumi par papildu darba uzdošanu /pers. B/ ir vērtējami kopsakarībā ar 2013.gada /../ jūlijā noslēgto darba līgumu par /aģentūras nosaukums/ direktora amata pienākuma izpildīšanu.

[4.2] /Nosaukums A/ /datums/pieņēma lēmumu Nr. /numurs/(protokols Nr. /numurs/) iecelt /pers. B/ par /amata nosaukums F/ amata pienākumu izpildītāju (amatu apvienošanas kārtībā) uz šīs aģentūras direktora /pers. D/ atstādīšanas laiku, uzdodot /Nosaukums A/ priekšsēdētājam /pers. H/ noslēgt ar /pers. B/ darba līgumu par atstādinātā darbinieka aizvietošanu uz noteiktu laiku līdz /datums/.

Izpildot šo /Nosaukums A/ lēmumu, starp /pers. B/ kā darbinieci un /Nosaukums A/ kā darba devēju /datums/tika noslēgts darba līgums Nr. /numurs/, saskaņā ar kuru darbiniece stājusies darbā pie darba devējas par /amata nosaukums F/ amata pienākumu izpildītāju ar darba algu 900 LVL.

Prasītājas darba samaksa pašvaldībā pārsniedza Valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu un darbinieku atlīdzības likuma 14.panta pirmajā daļā noteikto maksimālo apmēru.

[4.3] Pirmās instances tiesa nepamatoti atzina, ka atbildētājas pienākumos, gatavojot šo līgumu, ietilpa informēt /Nosaukums A/ priekšsēdētāju par līguma projekta neatbilstību normatīvajam regulējumam un /Nosaukums A/ interesēm.

Tā kā /Nosaukums A/ strādā vairāki /amata nosaukums C/, viņu kompetence ir sadalīta, kas nepārprotami izriet gan no pušu paskaidrojumiem, gan no rakstveida pierādījuma - /Nosaukums A/ izpilddirektora 2012.gada /numurs/ rīkojuma Nr. /numurs/ „Par amatu aprakstos noteikto amata pienākumu precizēšanu", kurā ne tikai strikti noteikta katra /amata nosaukums C/ kompetence, bet arī aizvietošanas kārtība darbinieka prombūtnes laikā.

Konkrētajā gadījumā darba līguma Nr. /numurs/, kas /datums/noslēgts starp /Nosaukums A/ un /pers. B/, projektu sagatavoja /Nosaukums A/ /struktūrvienības nosaukums L/, par ko pirmās instances tiesas sēdē apliecināja /struktūrvienības nosaukums L/ darbiniece /pers. I/.

Atbilstoši 2012.gada /../ rīkojuma Nr. /numurs/ „Par amatu aprakstos noteikto amata pienākumu precizēšanu" 1.8.punktam /struktūrvienības nosaukums L/ konsultē /pers. J/, /struktūrvienības nosaukums K/ /amata nosaukums C/.

Ne no liecinieces /pers. I/ liecībām, ne no kādiem citiem pierādījumiem neizriet, ka atbildētāja /pers. B/ būtu piedalījusies minētā darba līguma projekta sagatavošanā un tas būtu bijis viņas kompetences jautājums.

Saskaņā ar minētā rīkojuma Nr. /numurs/ 1.11.punktu sniegt konsultācijas grāmatvedībai ir /struktūrvienības nosaukums G/ /amata nosaukums C/ /pers. K/ pienākums.

Turklāt /amata nosaukums B/ amata aprakstā norādītais nedod pamatu secinājumam, ka /pers. B/ pienākumos bija pārraudzīt /Nosaukums A/ citu /amata nosaukums C/ darbību.

Lietā nav pierādījumu tam, ka kāds no /amata nosaukums C/ darba līguma noslēgšanas brīdī atradies atvaļinājumā, un atbildētāja būtu pildījusi viņu pienākumus. Tātad katram /amata nosaukums C/ savi pienākumi bija jāpilda noteiktās kompetences ietvaros.

[4.4] Vērtējot pirmās instances tiesas spriedumā iekļauto atsauci uz /amata nosaukums B/ amata apraksta 5.2.punktu, kas nosaka padomnieka pienākumu savas kompetences ietvaros konsultēt amatpersonas un darbiniekus juridiskajos jautājumos, secināms, ka minētais noteikums jātulko sistēmiski, proti, noskaidrojot tā jēgu saistībā ar amata apraksta citiem punktiem.

Amata apraksta 5.3.punkts paredz, ka /amata nosaukums B/ amata pienākums ir sniegt juridiskas uzziņas un konsultācijas fiziskām un juridiskām personām tādos jautājumos, kas ir /Nosaukums A/ kompetencē un skar tās intereses. Tātad /amata nosaukums B/ kompetence un tās robežas ir konkretizētas amata apraksta 5.3.punktā, un tie ir jautājumi, kas ietilpst /Nosaukums A/ kompetencē. Šāds secinājums izriet arī no amata apraksta citiem punktiem. Tā 5.6.punkts noteic /amata nosaukums B/ pienākumu izstrādāt juridiskos dokumentus vai piedalīties darba grupās tādu juridiska rakstura dokumentu sagatavošanā, kas nepieciešami /Nosaukums A/ funkciju veikšanai.

[4.5] Apstāklis, ka atbildētāja ir augsti kvalificēta juriste, kuru /Nosaukums A/ uzskatīja par zinošu un kompetentu darbinieci, lūdzot viņai konsultācijas un padomus dažādos jautājumos, ko pirmās instances tiesas sēdē apstiprināja liecinieki /pers. L/ un /pers. M/, negroza /Nosaukums A/ noteikto kompetences sadalījumu.

[4.6] Tādējādi nav konstatēta atbildētājas /pers. B/ vainojama rīcība kā priekšnoteikums zaudējumu piedziņai, pamatojoties uz Darba likuma 86.panta pirmo daļu, likuma „Par pašvaldībām" 77.panta piekto daļu, Civillikuma 1779.pantu.

[5] Kasācijas sūdzībā /Nosaukums A/ lūgusi atcelt spriedumu un nodot lietu jaunai izskatīšanai apelācijas instances tiesā.

Kasācijas sūdzībā norādīti šādi apsvērumi.

[5.1] Tiesa pārkāpusi Civilprocesa likuma 8.panta pirmo daļu, 97.panta pirmo un trešo daļu, jo nav vispusīgi pārbaudījusi atbildētājas amata aprakstu par /amata nosaukums B/ amata pienākumiem, kas noveda pie kļūdainiem secinājumiem par atbildētājas kompetenci.

[5.2] Nepareizi iztulkojot atbildētājas amata apraksta 5.3.punktu, tiesa ignorējusi to, ka minētā norma kopsakarā ar /Nosaukums A/ administrācijas darba kārtības noteikumu 24.5.punktu par amata aprakstā norādīto pienākumu kvalitatīvu izpildi paredz atbildētājai pienākumu nodrošināt kvalitatīvas juridiskas uzziņas un konsultācijas gan /Nosaukums A/ kompetences jautājumos, gan arī jebkuros citos juridiskos jautājumos, kas skar /Nosaukums A/ intereses.

Tāpat tiesas secinājums ir pretrunā ar amata apraksta 5.1.punktu, atbilstoši kuram atbildētājai ir pienākums ievērot spēkā esošos ārējos, kā arī /Nosaukums A/ un /nosaukums/ izdotos iekšējos normatīvos aktus. Šī tiesību norma uzliek atbildētājai pienākumu ne tikai pārzināt un respektēt Valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu un darbinieku atlīdzības likumā noteikto, bet arī /Nosaukums A/ /datums/apstiprinātā darbinieku atlīdzības nolikuma (turpmāk – arī Nolikums) prasības, kura 7. un 8.punktā reglamentēti vispārējo un speciālo piemaksu apmēri /Nosaukums A/ darbiniekiem.

Atbildētāja, kā tas izriet no viņas /datums/atzinuma „Par /Nosaukums A/ darbinieku atlīdzības nolikumu" un /datums/atzinuma „Par /amata nosaukums A/ darbinieku atlīdzības nolikuma grozījumiem", piedalījās Nolikuma un tā grozījumu izstrādāšanā.

[5.3] Tiesa nepamatoti nav piemērojusi Darba likuma 86.panta pirmo daļu un nepareizi piemēroja Civillikuma 1.pantu.

Atbildētāja, neizrādot nepieciešamo rūpību, ir nepienācīgi pildījusi amata apraksta 5.1., 5.2. un 5.3.punktā noteiktos pienākumus, kas saistīti ar konsultāciju sniegšanu juridiskajos jautājumos. Norādītie apstākļi neatstāj vietu šaubām par zaudējumu atlīdzināšanas pamatotību atbilstoši Darba likuma 86.panta pirmajai daļai.

Godprātīgi pildot savus amata pienākumus, /pers. B/ kā kvalificētai juristei bija jāinformē /Nosaukums A/ vadība par tāda darba līguma trūkumiem, kas tika sagatavots un noslēgts ar pašu atbildētāju. Turklāt atbildētāja neuzskatīja par nepieciešamu informēt prasītāju arī par tādu piemaksu saņemšanu, kas būtiski pārsniedz likumā atļauto apmēru. Šāda rīcība nav savienojama ar /Nosaukums A/ darbinieces - pārvaldes amatpersonas - un juristes profesionālās ētikas normām, kuras primāri balstās uz personisku cieņu, godīgumu, taisnīgumu, kā arī darba devēja uzticību. Iespējams atbildētāja, tīši rīkojoties prettiesiski vai pieļaujot rupju neuzmanību, šīs normas ignorēja un šāda viņas vainojama rīcība radīja prasītājai zaudējumus.

[5.4] Tiesa, noraidot prasību, ir pārkāpusi Civilprocesa likuma 96.panta otro daļu, jo nav ņēmusi vērā, ka atbildētājas vaina zaudējuma nodarīšanā jau tika pierādīta ar diviem citiem spēkā esošiem spriedumiem.

Proti, Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija ar 2016.gada /../ spriedumu apvienotajā civillietā Nr. /numurs/ noraidīja /pers. B/ prasību par darba devēja rīkojuma par atstādināšanu no darba un rīkojuma par atstādināšanas turpināšanu atzīšanu par spēkā neesošiem, vidējās izpeļņas par visu darba piespiedu kavējuma laiku un samaksas par papilddarbu piedziņu, attiecīgi apmierinot /Nosaukums A/ pretprasību par /datums/noslēgtā darba līguma Nr. /numurs/ izbeigšanu. Šajā spriedumā Rīgas apgabaltiesa norādīja, ka Valsts kontroles 2014.gada /datums/ revīzijas ziņojumā „/Nosaukums A/ rīcības ar finanšu līdzekļiem un mantu likumība un lietderība" lietā Nr. /numurs/ ir konstatēti pārkāpumi, kas saistīti ar /pers. B/ darba pienākumu nepienācīgu izpildi.

Atbildētājas vaina zaudējumu nodarīšanā /Nosaukums A/ sakarā ar viņai noteiktās piemaksas ierobežojumu pārsniegšanu vērtēta arī Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2017.gada /../ spriedumā civillietā Nr. /numurs/ /pers. B/ prasībā pret /Nosaukums A/ darbiniekiem un /Nosaukums A/ par godu un cieņu aizskarošu ziņu atsaukšanu. Tiesa, noraidot /pers. B/ prasību, spriedumā atzina, ka /amata nosaukums F/ amata pienākumu izpildītājas darba līgumā noteiktā atlīdzība neatbilda likumam, līdz ar to līgums noslēgts prettiesiski. Ņemot vērā /pers. B/ izglītību un ieņemamo amatu viņai bija pienākums zināt, ka šādas samaksas iekļaušana līgumā ir pretrunā ar tiesību normām.

Motīvu daļa

[6] Pārbaudījis sprieduma likumību attiecībā uz personu, kas spriedumu pārsūdzējusi, un attiecībā uz argumentiem, kas minēti kasācijas sūdzībā, kā to nosaka Civilprocesa likuma 473.panta pirmā daļa, Senāts atzīst, ka apelācijas instances tiesas spriedums atceļams.

[6.1] Lietā nav strīda, ka atbildētāja papildus savam pamatdarbam - /amata nosaukums B/ - pildīja vēl trīs amatu pienākumus, proti, /amata nosaukums F/ amatu pienākumus ar mēnešalgu 900 LVL (1280,59 EUR), aizvietoja /amata nosaukums D/ laikā no /datums/līdz /datums/, saņemot piemaksu 20 % apmērā no amata algas, kā arī aizvietoja /amata nosaukums E/ laikā no /datums/līdz /datums/, saņemot piemaksu 20 % apmērā no amata algas.

Valsts kontroles 2014.gada /../ revīzijas ziņojumā „/Nosaukums A/ rīcības ar finanšu līdzekļiem un mantu likumība un lietderība" Nr. /numurs/ konstatēts, ka atbildētājai 2013.gadā ir aprēķināta un izmaksāta samaksa par /amata nosaukums F/ amata pienākumu izpildi 2902 LVL, pārsniedzot Valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu un darbinieku atlīdzības likuma 14.panta pirmajā daļā noteikto ierobežojumu piemaksai par 2274 LVL (*sk. lietas 1.sēj., 44.-48.lp.*), ko prasītāja lūgusi piedzīt kā zaudējumus.

Prasība pamatota ar materiālo tiesību normām, kas uzskaitītas šā sprieduma [1] punktā. Lai iestātos civiltiesiskā atbildība saskaņā ar šīm tiesību normām, ir jākonstatē atbildētājas prettiesiska rīcība, kas ietver vainojamības noskaidrošanu, zaudējumu esība prasītājai un cēloniskais sakars starp atbildētājas rīcību un prasītājai nodarītiem zaudējumiem.

[6.2] Apelācijas instances tiesa, izspriežot prasījumu par zaudējumu piedziņu, pareizi atzinusi, ka atbildētājas darba samaksa pašvaldībā pārsniedza Valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu un darbinieku atlīdzības likuma 14.panta pirmajā daļā noteikto maksimālo apmēru. Tajā pašā laikā spriedumā norādīts, ka /pers. B/ nav vainojama zaudējumu nodarīšanā prasītājai, jo neguva apstiprinājumu atbildētājas darba pienākumos noteikto darbību cēloniskā sakarība ar prasītājai radītajiem zaudējumiem nepamatoti izmaksāto summu apmērā.

Par pareiziem, Senāta ieskatā, atzīstami kasācijas sūdzības iesniedzējas argumenti, ka minētais tiesas secinājums ir pretrunīgs un izdarīts, nevērtējot pierādījumus to kopsakarā.

[6.3] Civilprocesa likuma 193.panta piektā daļa noteic, ka tiesa sprieduma motīvu daļā norāda lietā konstatētos faktus, pierādījumus, uz kuriem pamatoti tiesas secinājumi, un argumentus, ar kuriem noraidīti tie vai citi pierādījumi.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 97.panta pirmajai daļai tiesa novērtē pierādījumus pēc savas iekšējās pārliecības, kas pamatota uz tiesas sēdē vispusīgi, pilnīgi un objektīvi pārbaudītiem pierādījumiem, vadoties no tiesiskās apziņas, kas balstīta uz loģikas likumiem, zinātnes atziņām un dzīvē gūtiem novērojumiem. Savukārt šā panta trešajā daļā noteikts, ka tiesai spriedumā jānorāda, kādēļ tā vienam pierādījumam devusi priekšroku salīdzinājumā ar citu pierādījumu un atzinusi vienus faktus par pierādītiem, bet citus – par nepierādītiem.

Minētās normas nosaka tiesai pienākumu pārbaudīt un novērtēt visus pierādījumus, kurus tā pieņēmusi, kā arī izvirza tiesai vairākas prasības, kas jāievēro, lai pareizi novērtētu lietā esošos pierādījumus. Pirmkārt, pierādījumus nevar vērtēt atrauti, bet tie jāvērtē kopumā. Otrkārt, vienlaikus jāvērtē pierādījumu saturs un forma. Treškārt, jānosaka pierādījumu nozīmība saistībā ar lietā konstatētajiem apstākļiem un faktiem. Ceturtkārt, jāiedziļinās katra pierādījuma būtībā, salīdzinot to ar citiem, un gadījumā, ja konstatētas pretrunas, jānorāda pamatojums, kādēļ vienam pierādījumam dota priekšroka.

[6.4] Pārbaudāmā sprieduma motīvu daļa iepriekš minētajiem kritērijiem neatbilst, jo tajā iekļautos apgalvojumus nevar uzskatīt par pienācīgi veiktu strīda apstākļu juridisko kvalifikāciju, kas varēja novest pie strīda nepareizas izlemšanas.

Apstākļi jāvērtē visi un loģiskā kopsakarā, un tikai no tā var izrietēt secinājumi par vienas vai otras puses pozīcijas pamatotību.

Tiesa nav tiesīga izvēlēties, kurus pierādījumus vērtēt un kurus atstāt bez ievērības.

[6.5] Apelācijas instances tiesa atstājusi bez ievērības, ka /Nosaukums A/ administrācijā atbildētāja ieņēma augstu amatu – /amata nosaukums B/. Kā izriet no /datums/apstiprināta šā amata apraksta (*sk. lietas 1.sēj., 19.lp.*), atbildētāja pieņemta darbā, pamatojoties uz profesionāliem kritērijiem, proti, augstāko juridisko izglītību un iepriekšējo pieredzi juridiskā specialitātē.

Atbildētājas iebildumiem, ka viņa nebija personāla nodarbinātības jautājumu speciāliste un viņas kompetencē neietilpa konsultēt Personāldaļas darbiniekus, apelācijas instances tiesa piešķīrusi ticamību un noteicošu nozīmi, taču vispār nav devusi vērtējumu /pers. B/ un /Nosaukums A/ /struktūrvienības nosaukums L/ /pers. L/ elektroniskajai sarakstei, nokuras izriet pretējais, proti, atbildētāja sniedza konsultācijas juridiskajos jautājumos (*sk. lietas 1.sēj., 115.-122., 124.-125.,128.lp.*).

[6.6] Tiesa, vērtējot atbildētājas kompetenci, nav ņēmusi vērā /Nosaukums A/ /datums/rīkojuma Nr. /numurs/ „Par amatu aprakstos noteikto amata pienākumu precizēšanu", saturu, kas atklāj to, ka atbildētājai bija uzdots veikt arī citus amata pienākumus, tostarp strādāt ar personāla jautājumiem un atlīdzības jautājumiem.

Ar minētā rīkojuma 1.8.punktu /Nosaukums A/ sporta aģentūru, /Nosaukums A/ kultūras aģentūru un /struktūrvienības nosaukums L/ konsultēja

/struktūrvienības nosaukums K/ /amata nosaukums C/ /pers. J/, bet saskaņa ar 1.13.3.punktu /struktūrvienības nosaukums K/ /amata nosaukums C/ /pers. J/ prombūtnes laikā viņu aizvietoja /struktūrvienības nosaukums K/ /amata nosaukums C/ /pers. U/. Savukārt /pers. U/ prombūtnes laikā aizvietoja /amata nosaukums B/ /pers. B/. Tāpat ar /datums/rīkojuma 1.2.2. un 1.13.4.punktu /pers. B/ aizvietoja /amata nosaukums E/ /pers. K/ prombūtnes laikā (*sk. lietas 1.sēj., 102.-103.lp.*).

[6.7] Turklāt apelācijas instances tiesa atstāja bez vērtējuma /pers. B/ /datums/atzinumu „Par /Nosaukums A/ darbinieku atlīdzības nolikumu" (*sk. lietas 1.sēj., 105.-107.lp.*) un /datums/atzinumu „Par /Nosaukums A/ darbinieku atlīdzības nolikuma grozījumiem" (*sk. lietas 1.sēj., 108.-109.lp.*), kuros atbildētāja /Nosaukums A/ vadītājam norādīja uz Nolikuma par vispārējo un speciālo piemaksu apmēriem /Nosaukums A/ darbiniekiem vairāku punktu neatbilstību Valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu un darbinieku atlīdzības likuma regulējumam. Tiesa atstāja bez ievērības apstākļus, ka atbildētāja aktīvi līdzdarbojās Nolikuma un tā grozījumu izstrādāšanā, proti, personīgi gatavoja atzinumus un citus dokumentus darba tiesību jomā, konsultēdama /Nosaukums A/ darbiniekus, tostarp jautājumos, kas attiecas uz Valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu un darbinieku atlīdzības likuma piemērošanu pašvaldības darbā.

Tādējādi ir pietiekams pamats konstatējumam, ka spriedumā nav vērtēts, vai atbildētājai atbilstoši /datums/amata apraksta 5.1.punktam bija pienākums ne tikai pārzināt Valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu un darbinieku atlīdzības likumā noteikto, bet arī ievērot /Nosaukums A/ darbinieku atlīdzības nolikuma prasības, kura 7. un 8.punktā reglamentētas vispārējās un speciālās piemaksas /Nosaukums A/ darbiniekiem.

[6.8] Apelācijas instances tiesa vērtējusi pieradījumus selektīvi. Pievērsusi īpašu uzmanību personas noskaidrošanai, kura sagatavojusi konkrēto rīkojumu vai līgumu. Tādējādi vērtējusi tikai atbildētājas un citu nodaļas darbinieku kompetenci šaurā izpratnē, neanalizējot atbildētājas rīcību iepriekš noradīto apstākļu kontekstā. Piemēram, to, ka atbildētāja pati bija līguma puse, kura savas kompetences ietvaros varēja ietekmēt līguma noteikumus.

[6.9] Kā nepamatotu Senāts noraida kasācijas sūdzības iesniedzējas atsauci uz Civilprocesa likuma 96.panta otras daļas pārkāpumu, kas izpaudies tajā, ka apelācijas instances tiesa atstājusi bez ievērības faktus, kuri nodibināti ar diviem spēkā esošiem tiesas spriedumiem.

Tiesas izdarītajiem atzinumiem, izspriežot lietu Nr. /numurs/, pretēji kasācijas sūdzības iesniedzējas viedoklim, nav ietekmes uz atbildētājas civiltiesiskās atbildības nodibināšanu izskatāmajā lietā, jo tajā nav konstatēti tādi fakti, kas tieši attiecināmi uz prasības pamatu un priekšmetu šajā lietā.

Savukārt civillietā Nr. /numurs/ tiesas secinājums, ka atbildētājai bija pienākums zināt, ka darba samaksas iekļaušana līgumā ir pretrunā ar tiesību normām un šāds līgums ir prettiesisks, ir tiesas veikts lietas apstākļu novērtējums, kurš turklāt izdarīts prasībā par godu un cieņu aizskarošu ziņu atsaukšanu, ko nevar atzīt par nodibinātu prejudiciālu faktu Civilprocesa likumā 96.panta otras daļas izpratnē.

[7] Ievērojot iepriekš minēto, Senāts uzskata, ka apelācijas instances tiesas spriedums atceļams un lieta nododama jaunai izskatīšanai.

[8] Atceļot spriedumu, /Nosaukums A/ saskaņā ar Civilprocesa likuma 458.panta otro daļu atmaksājama drošības nauda 300 EUR.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 474.panta 2.punktu, Senāts

nosprieda

Zemgales apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2017.gada 13.novembra spriedumu atcelt un lietu nodot jaunai izskatīšanai apelācijas instances tiesā.

Atmaksāt /Nosaukums A/ drošības naudu 300 EUR (trīs simti *euro*).

Spriedums nav pārsūdzams.

Senators V. Maksimovs

Senatore I. Lauka

Senatore M. Zāģere